

2026-2031

KERK SINT-THERESIA SLYPSKAPELLE-MOORSLEDE (DN 1518)

IDENTIFICATIE KERKGEBOUW

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Sint-Theresia kerk Slypskapelle
Gezien vanuit de Strobomestraat aan de zuidkant.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Sint-Theresia kerk Slypskapelle
Gezien vanuit de Strobomestraat met zich op het Dorpsplein aan zuidkant.

De gemeente Moorslede is eigenaar van het kerkgebouw.

Is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed Parochiekerk Sint-Theresia.
Deze vaststelling is geldig sinds 24-09-2009 .

De Sint-Theresiakerk is geen beschermd gebouw.

*Op de site "Vlaanderen is Erfgoed" staat vermeld:
Provincie - West-Vlaanderen / Gemeente – Moorslede / Deelgemeente – Moorslede /
Straat - Dorpsplein Slyps / Locatie - Dorpsplein Slyps (Moorslede) / Nauwkeurigheid zone - Tot op 15m /
Oppervlakte zone - 718m² / Bewaringstoestand – Bewaard / Erfgoedwaarde – Aanwezig*

*Inventaris Onroerend Erfgoed
Erfgoedbank MidWest*

ALGEMENE BESCHRIJVING

Parochiekerk St.-Theresia

De Heerlijkheid was genaamd naar haar stichter Willem Slyps (14de eeuw). De éénbeukige proosdijkapel werd ingesteld op het einde van de 17de eeuw. Bij de Franse Revolutie werd de kapel gesloten. Tot 1878 lag Willem Slyps – samen met twee andere Heeren van Slyps – er in de proosdijkapel begraven.

In 1802, toen de Westvlaamse parochies bij het bisdom Gent gevoegd werden, wordt “Slyps” vermeld als bijkapel van Moorslede. De erkenning als parochie kwam er in 1925 door de Brugse bisschop G.-J. Waffelaert.

De proosdij van Slypskapelle werd op 2 september 1927 tot parochie erkend. Dankzij de financiële en materiële hulp van de parochianen kon er een nieuwe kerk worden gebouwd, naar een ontwerp van de Kortrijkse architect/bouwmeester Amé Latte. A. Latte ontwerpt een sobere neo-Romaanse kerk met een naast gebouwde noordwesttoren en een tentdak. In 1931 was de bouw van de nieuwe kerk voltooid. Op 02.09.1931 werd de kerk door de deken van Roeselare E.H. De Saegher ingezegend en op 03.07.1933 plechtig ingewijd door Mgr Lamiroy.

Aanvankelijk stond er – waar nu de huidige kerk staat - een eclectisch bedehuis van het pseudo-basilicale type waarbij het middenschip hoger is dan de zijbeuken. Het bedehuis werd omgeven door parking en een omhaagd grasveldje.

De oude kapel was zwaar beschadigd in de Eerste Wereldoorlog en werd voorlopig hersteld.

Het huidige kerkgebouw dateert van 1930-31 en werd getekend door architect Aimé Latte (Kortrijk).

De kerk werd gebouwd ter vervanging van het éénbeukig kerkje dat voorzien was van een bekronende west georiënteerd dakruiter en westgevel met aandak en vlechtingen (gedateerd staat met "178- ?") d.m.v. donkere baksteenkoppen (cf. prentbriefkaarten).

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

1856

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Duitse fotokaart WO1

1918

Het kerkhof van 1914 werd gelijktijdig
opgeruimd en overgebracht naar de
Strobomestraat.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

1930 - Huidige kerk in opbouw

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

3

Huidige kerk met pastorie

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Huidige kerk

BOUWTECHNISCH BESCHRIJVING

Bij het ontvouwen van de plattegrond zien wij:

- een deels uitspringende, oorspronkelijk hoger opgevatte noordwesttoren met geïncorporeerde doopkapel en doksaal;
- een driebeukig schip met brede middenbeuk en smalle zijbeuken van vier traveeën;
- pseudo-transepten van twee traveeën uitlopend op puntgevel onder haakse bedaking;
- een koor van twee traveeën met vlakke sluiting; dienstgebouwen ten noorden en ten zuiden van het koor.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

4

Sint-Theresia kerk Slypskapelle
Gezien vanuit de Strobomestraat ter hoogte van de wal
met zicht op een deel van het Dorpsplein ter hoogte van de kerkingang.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Doopkapel

De kerk werd gebouwd in rode baksteen boven een arduinen plint met:

- een aflijnend baksteenfries;
- leien zadeldaken;
- een noordwesttoren onder tentdak;
- vier geledingen gemarkeerd door kordonlijsten;
- doorgetrokken afzaten en rondboogfries;
- haaks op elkaar gestelde steunberen met versnijdingen;
- rondboogvenstertjes en gekoppelde galmgaten;
- in de westgevel een rondboogportaal, drielicht en oculus;
- gevelgeleding van schip dat bestaat uit een dwarsbeuk en een koor, uitgewerkt d.m.v.
  - o versneden steunberen;
  - o lisenen en rondboogvensters met twee- en drielichten op doorgetrokken afzaat;
  - o in koorsluiting tweelicht onder oculus.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Bij de kerk bevindt zich aan de noordoostzijde een aan het koor verbonden zijgebouw dat een doorgang heeft tot het Dorpsplein. In dit zijgebouw bevindt zich de sacristie, alsook een kleine berging met een toilet aan de ene zijde en klein keukenblok aan de andere zijde, dit tegenover de sacristie.

Links van de voorbeuk bevindt zich een winterkapel die vroeger dienst deed als winterkapel. De doorgang naar de kapel biedt toegang tot de andere noordoostelijke zijde van het Dorpsplein. Boven de kapel is er een zolder. Naast deze doorgang zijn er twee kleine berguimten. De stookketel en elektriciteitskasten bevinden zich in deze doorgang.

Beide aangebouwde ruimten zijn met een deur van het koor afgesloten en geven via een deur toegang tot de twee zijden van het Dorpsplein.

Momenteel zijn er op diverse plaatsen – door toedoen van foutief gebruikte voegwerkspecie aan de buitenzijde van de kerk – op diverse plaatsen in de kerk vochtproblemen.

In de kerk zijn enkele waardevolle kunstwerken aanwezig. Deze worden in een verdere rubriek verduidelijkt.

H. Bierre: "Schets van Slyps" in twee deelen met ene kaartplan van 't omliggende der plaats om verschillende veranderingen verstaanbaar te maken. Ieper, 1903 p. 12-35.

H. Decoodt & N. Bogaert - 2002-2005: Inventarisatie van het Wereldoorlogerfgoed in de Westhoek, project in opdracht van de provincie West-Vlaanderen, "Oorlog en Vrede in de Westhoek", en Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Monumenten en Landschappen.

B. Roose-Meier: "Fotorepertorium van het meubilair van de Belgische bedehuizen", Provincie West-Vlaanderen, Kanton Ieper 1, Brussel, 1976, 1977, 1978, 1979, p.23.

P. Roose: "Persoonlijke aantekeningen".

Agentschap Onroerend Erfgoed (AOE) & Inventaris Onroerend Erfgoed 2025: Parochiekerk Sint-Theresia [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/24238>

MOGELIJKHEDEN NAAR DE TOEKOMST TOE

UITBREIDINGSMOGELIJKHEDEN

Het kerkgebouw zelf biedt geen uitbreidingsmogelijkheden.

Wel kan het gebouw binnenin herverdeeld en heringericht worden met het oog op nieuwe invullingen, dit mits kleine ingrepen. Kleine ingrepen kunnen zijn: plaatsen van verplaatsbare wanden voor bv. het opsplitsen van de ruimte en/of het achter stapelen van stoelen, tentoonstellingspanelen, enz.

Zie verder bij "Visie op toekomstig gebruik en de toekomstige functie".

VOORZIENINGEN

De actuele voorzieningen zijn zeer basic. Dit betekent dat de elektriciteit in de kerk nu enkel voldoet voor de huidige functie van de kerk. Indien de functie ervan wordt uitgebreid zal deze voorziening moeten aangepast/versterkt worden, dit bv. in functie van: een degelijke geluidsinstallatie, verlichting m.b.v. spots, keukentje, wateraansluiting, toiletten, enz.. (Zie verder in "VISIE OP HET TOEKOMSTIG GEBRUIK EN DE TOEKOMSTIGE FUNCTIE").

De kerk akoestisch performant maken, zal wellicht ook een urgentie in het kader van een nieuwe invulling.

TOEGANKELIJKHEID

De kerk is via de hoofdtoegang goed toegankelijk, ook voor anders validen.

De twee zijgebouwen zijn vanaf de beide zijde van het Dorpsplein ook toegankelijk, maar tot heden enkel met trappen. Mits beperkte ingrepen kunnen deze beide ook toegankelijk worden gemaakt voor anders validen.

AANWEZIGHEID VAN WAARDEVOL INTERIEUR / CULTUURGOEDEREN

In het interieur van de kerk bevinden zich – naast het Barokke Bergerorgel (zie verder) – ook vier kunstwerken die op vraag van de kerkraad (in 1997) door vier plaatselijke kunstenaars werden gemaakt, met de heilige Theresia als inspiratiebron. De werken zijn van Heidi Six (schilderij – olie op doek) , Michiel Verborgh (beeldhouwwerk hout en metaal), Jan Wyffels (beeldhouwwerk – steen) en Jean-Luc Deprez (installatie – acryl op paneel, gravure op spiegel en kunststof lichtbak).

Daarnaast is ook de privéverzameling van 240 heiligen- & kruisbeelden in de kerk ondergebracht van Moorsledenaar Ludo Hameeuw. Deze verzameling bevat beelden van religieus porselein en religieus art deco uit de collectie van wijlen priester Joris Leuridan.

In de ene zijbeuk worden de heiligenbeelden tentoongesteld en in de andere zijbeuk de religieuze art deco.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Heidi Six

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Jan Wyffels

Michiel Verborgh

Jean-Luc Deprez

Privéverzameling Ludo Hameeuw (1)

- (1) Het is de bedoeling dat voor de privéverzameling van Ludo Hameeuw een nieuw onderkomen wordt gezocht zodat de kerk meer ruimte krijgt in het kader van de "Visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie". Zie verder.

INTERIEUR

De muren van de driebeukenkerk zijn voorzien van een witgeschilderde bepleistering en geritmeerde gordel- en scheibogen op pijlers, uitgewerkt met roodbruine bakstenen.

De hoofdbeuk en koor zijn overkluisd door tongewelf van gewapend beton.

De zijbeuken bevinden zich onder kruisgewelven en één tongewelf en het dwarsschip telkens onder twee kruisgewelven.

De Sint-Theresiakerk van Slys is één van de eerste kerk die bouwtechnisch op deze manier werd geconstrueerd.

Het kruisbeeld dateert uit het vierde kwart van de 18de eeuw in hangt het koor.

In de kerk bevinden zich twee eenvoudige marmeren altaren alsook:

- een hoofdaltaar met koperen tabernakel;
- een noord gericht altaar toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes;
- een zuid gericht altaar met links en rechts van het tabernakel en een halfverheven bronzen reliëf met iconografie van de Heilige Apollonia;
- een houten preekgestoelte;
- een houten tochtportaal;
- een klein maar historisch belangrijk orgel dat in 1760 gebouwd door Andries Jacob Berger (Brugge).

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

BERGERORGEL

Voorgeschiedenis

In 1836 werd voor de toenmalige proosdijkapel een orgel gebouwd door Charles-Louis Vanhoutte (Waregem). Dit orgel ging verloren tijdens de Eerste Wereldoorlog.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

10

Het huidige orgel werd in 1760 gebouwd door Andries Jacob Berger (Brugge) voor de toenmalige Sint-Catharinakerk in Brugge. Deze parochie, die deels buiten de muren lag, verhuisde enkele keren in de binnenstad. Het orgel verhuisde mee.

Rond 1880 werd het gekocht als eerste orgel voor de heropgerichte Benedictijnenabdij van Steenbrugge. Het Bergerorgel onderging in 1980 een eerste grondige renovatie door Louis-Benoit Hooghuys uit Brugge. In 1988 volgde een tweede renovatie door Etienne De Munck uit Sint-Niklaas. Tot 1932 deed het orgel dienst in de Benedictijnenabdij want in dat jaar werd het vervangen door een nieuw Jules Anneessensorgel.

In 1933 verhuisde het Bergerorgel uiteindelijk van de Benedictijnerabdij van Steenbrugge naar de nieuwe kerk van Slypskapelle, ter vervanging van het vernielde Charles-Louis Van Houtte-orgel. De overplaatsing naar Slypskapelle in 1933 was het werk van Jules Anneessens (Menen).

Het oorspronkelijke Van Houtte-klavier werd echter ingebouwd in het Bergerorgel. Het kreeg toen volgende dispositie: (I/49; de Cis-toets mechanisch gekoppeld aan de cis-toets) Prestant 4, Bourdon 8, Flûte 4, Doublette 2, Fourniture IV, Voix céleste 8, Trompette 8, Salicional 8.

In 1989 werd het gerestaureerd door orgelmaker Etienne De Munck uit Sint-Niklaas. Tijdens de werken aan de orgelkast werden er sporen van de originele beschildering van het meubel teruggevonden. Er werd toen spijtig genoeg voor geopteerd de beschildering van het meubel niet door te voeren. Voor het overige werd het instrument echter opnieuw naar zijn oorspronkelijke dispositie gerestaureerd: (I/48) Devanture 4, Cornet V, Bourdon 8, Fluijtte 4, Doublet 2, Fourniture 4, Trompet bas 8, Trompet sup. 8, Clairon bas 4, Clairon sup. 4.

[nota: de Clairon is niet aanwezig, cfr. supra]

in 1996 werd het orgel (m.n. de orgelpijpen) voor een derde keer heel grondig gerestaureerd en werd het verplaatst van het doksaal naar het koor.

BRANDGLASRAMEN

De brandglasramen in het koor werden in 1931 ingezegend en in 1933 ingewijd.

De glasramen in het hoogkoor trekken het meest de aandacht. Zij werden door E.H. English (ceremoniemeester van het bisdom Brugge) ontworpen en door de Brugse glasschilder Rodenbury vervaardigd.

De glasramen boven de ingang van de kerk zijn een schenking van E.H. Labis (pastoor in Slyps vanaf 1934 tot 1958) als dank voor het beveiligen van Slypskapelle tijdens W.O.2

Nadat Monumentenzorg had vastgesteld dat de kaders rond de glasramen los waren gekomen en dat het onderste glaswerk daardoor stuksprong, werden de glasramen in de zomer van 2011 gerestaureerd.

Na het verwijderen van de glasramen – door het aannemersbedrijf Renotec – verhuisden ze voor restauratie naar het glasatelier.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

MONUMENTENWACHT

Niet van toepassing.

Wel worden jaarlijks de goten gereinigd en onderhouden.

Er wordt jaarlijks een controle van de bliksemafleiders, van de waterafvoer.

Waar de nood zich aanbiedt worden kleine herstel- en schilderwerken uitgevoerd.

INVESTERINGEN

<u>PERIODE</u>	<u>OMSCHRIJVING</u>	<u>TOTALE UITGAVE</u>
----------------	---------------------	-----------------------

UITGEVOERD

1930-1931	Volledige heropbouw na afbraak verwoeste kapel in WO I	
1988	Verplaatsen van het Berger-orgel in het koor + volledige herstelling	32.000 €
1994	Automatisatie torenuurwerk en klokken	14.000 €
1995	Brandglazen kerk herstellen en laten bevestigen in brons ipv ijzer	19.000 €
1996-1998	Volledig herschilderen binnenkant kerk	30.000 €
2001-2002	Volledig hervoeogen van de buitenmuren kerk en toren + bliksemafleiders	100.000 €
2004	Plaatsen van nieuwe arduinplinten rondom kerkgebouw	72.955 €
2007	Vernieuwen dakbedekking + zinken goten schip kerk	168.920 €
2013	Volledige nieuwe dakbedekking hoofdbeuk + zinkgoten op torenspits	112.000 €
2020	Kerktorenspits + kerktoren kruis + kerktorenschaan + vernieuwen dakbedekking winterkapel met leien	(Wordt opgezocht)

IN ONTWERPFASE

2017-2026	Wegwerken opstijgend vocht: afnemen natuurstenen plinten + verwijderen bepleistering wanden en plafond + verwijderen schildervlies en verflagen + aanbrengen nieuwe bepleistering + voorbereiding tot en herschilderen herstelde muren en plafond + vernissen binnen schrijnwerk	Raming 2014: 309.580,89 €
2026	Vervangen verwarmingsketel	Offertes werden opgevraagd

GEBRUIK VAN DE KERK

HUIDIG GEBRUIK

Eredienst:

Er is iedere week een weekendmis op zaterdag om 17.30 uur

Daarnaast zijn er doorheen het jaar diverse misvieringen zijnde t.g.v.:

- eindejaar (Kerstmis);
- Pasen;
- Witte Donderdag;
- Goede Vrijdag;
- Eerste Communie;
- Vormsel;
- uitvaartvieringen;
- huwelijksvieringen;
- doopselvieringen;
- schoolmisvieringen;
- patroonheiligenvieringen van verenigingen.

Uitvaart-, huwelijks- en doopselvieringen worden ook gehouden voor mensen en/of families van buiten onze parochie)

Openingsuren:

De kerk is elke dag open vanaf 08.00 tot 19.00 uur en is steeds toegankelijk voor stille bezoeken en devoties.

Concerten:

Daar de Sint-Theresiakerk beschikt over een historisch waardevolle unieke Andries-Jacob Bergerorgel (1760) Barokorgel vinden er geregeld (tweemaal per jaar) orgelconcerten plaats i.s.m. Festival van Vlaanderen, het Internationaal Orgelfestival & de Orgelkring Adriaan Willaert uit Roeselare of Thuy Ca Le & Vocaal Ensemble Adriaen Willaert o.l.v. Eric Hallein, Edward De Geest of het Grimmertingekoor Moorslede.

Ook worden er soms concerten gehouden door privé muzikanten zoals bv. Seraphine Stragier op harp.

De Sint-Theresiakerk wordt ook opengesteld als locatie voor exposities zoals o.a. de "Zomertentoonstelling Leiestreek".

OMGEVING

DORPSPLEIN

Het Dorpsplein rondom de kerk is een vierkant met kleine straatstenen geplaveid plein.

Aan de oostzijde van de kerk bevindt zich evenwijdig met de straat een aaneengesloten huizenrij uit de jaren 1920.

De huizen bestaan uit één of twee bouwlagen onder zadeldaken, waarbij de nokken parallel lopen met de straat. De belangrijkste gevel bevat de voordeur die evenwijdig loopt met de nok van het huis.

GRAFSTEEN DAVID CHALMERS BURNS

Ten zuiden van de kerk bevindt zich een perkje met een atypisch graf voor een Brits militair graf. Het is nl. een graf in de vorm van een schuinopstaande hardstenen grafplaat met een Keltisch kruis op een trapeziumvormige sokkel. Het is de laatste rustplaats van David Chalmers Burns. Burns was de tweede luitenant van de Royal Highlanders (Black Watch) en sneuvelde op één kilometer van de kerk op 30.09.1918 tijdens het geallieerde Bevrijdingsoffensief in de Eerste Wereldoorlog.

Hij werd begraven op het kerkhof dat zich toen nog rond de kerk bevond.

Na afbraak van de oude kapotgeschoten kapel – om op deze plaats de huidige kerk te bouwen – werden de graven overgebracht naar het huidige kerkhof in de Strobomestraat.

Enkel het graf van David Chalmers Burns bleef op zijn oorspronkelijke plaats naast de kerk.

Beschrijving grafsteen

De grafsteen bestaat uit een schuinstaande hardstenen grafplaat met een Keltisch kruis op een trapeziumvormige sokkel. Op de sokkel van het kruis staat gebeiteld: "A.M.D.G. - 'To the dear memory of David Chalmers Burns 2d Lieut. Black Watch born at Valparaiso Chili the 12th October 1898 killed in action near this place the 30th September 1918 and here laid to rest R.I.P."

Op de grafplaat staat een kruis met de tekst "Bidt voor de ziel van David Chalmers Burns Or. Luitenant der Royal Highlanders (Blackwatch) dicht bij deze plaats gesneuveld den 30sten September 1918 toen de zegepralende legers der bondgenooten vooruitrukten en de vrijheid aan België terugschonken".

De uitgehouwen letters zijn zwart beschilderd.

De grafsteen is 186 cm hoog, x 133 cm breed en 231 cm diep.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Historische achtergrond

Oorspronkelijk lagen er 3 Britse militairen begraven, waarvan één onbekend en één Newfoundlander tussen de Belgische graven. De gedenksteen voor Burns – dat qua grafsteen niet in de standaarduitvoering is uitgewerkt voor Britse doden – is ter plekke gebleven.

PASTORIJ

De vroegere pastorie is de oostzijde gedeeltelijk omwald en heeft aan de westzijde van de kerk een tuin.

De toegang tot de tuin en de achterzijde van de pastorie bestaat uit een brugje over de wal. Het brugje is een houten paviljoentje met een geknikt leien tentdak en bevindt zich tegenover het kerkportaal.

Een eerste aanduiding op de Atlas der Buurtwegen (1842) omschrijft de pastorie als een gebouw met een grote vierkante omwalling. Na een haast volledige vernieling – tijdens de Eerste Wereldoorlog (in 1919-1920) – werd de pastorie herbouwt op de bestaande grondvesten.

De pastorie is een dubbelhuis in de stijl eigen aan de bebouwing uit de tweede helft van de 19de eeuw.

Er zijn twee bouwlagen en een zadeldak. De nok loopt parallel met de Pastorijstraat. Het dak is belegd met mechanische vervaardigde pannen. Links en rechts van het hoofdgebouw bevindt zich telkens een laag dienstgebouwtje met elk een schilddak.

De pastorie is een verankerde, witgeschilderde baksteengebouw op een arduinen plint en voorzien van kroonlijst op consoles. Het gebouw heeft

- rechthoekige vensters met rolluikkasten;
- ramen waarvan de bovenkant een gebogen vorm heeft en waarbij de opening aan de zijkanten van de boog overgaat met een stomphoekige knik in het verticale deel van de muuropening (cfr. getoogd) ;
- een grijs beschilderde voor- en achterdeur met een geriemde omlijsting ;
- een met schijnvoegen gecementeerde zijgevels, uitgewerkt in schijnvoegen ;
- één dienstgebouwtje voorzien van korfboogvormige raamopeningen.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Omwalling 1930

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Heden huurt de gemeente de vroegere pastorie. De jeugdwerkgroep Flapuit heeft hun lokalen en het tRommelkorps Harypska er hun repetitielokaal. Beide verenigingen hebben er ook hun bergingsruimten

PASTORIJTUIN

De tuin van de pastorie bestaat voor een deel uit een waterpartij die het restant is van de omwalling. Daarlangs staat een bomenrij van lindebomen waardoor de site zich scheidt van het kerkplein.

Sinds augustus 2021 werd de pastorijtuin opengesteld voor het publiek. Iedereen is er welkom.

Het is een plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, waar je kan picknicken, of gewoon even kan rusten tijdens een fiets- of wandeltocht.

Door toedoen van deze nieuwe invulling wordt o.a. de plaatselijke "Slyps-Kermis" gehouden in de pastorijtuin.

De vroegere pastorie en bijhorende tuin kregen als naam " d' Oude Pastorie".

Ter hoogte van de rij lindebomen werd in 2023 een gedenkplaat in cortenstaal geplaatst ter ere van de Slypse Flandrien Cyriel Van Hauwaert.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

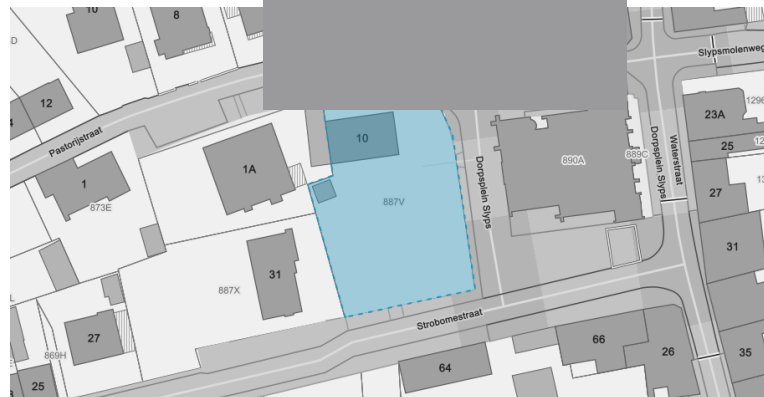
Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Memorial Cyriel Van Hauwaert

RONDE DE KERK...

Op het volledige Dorpsplein is er rond de kerk parkeermogelijkheid voor auto's.

Aan de zijde van de Strobomestraat is er een "Flexpunt" voor de belbus van De Lijn, een fietsenstalling en een publiekelijk fietsenreparatiepunt.

Aan dezelfde zijde bevindt er zich op het Dorpsplein ook het terras van het café Sint-Jozef.

Aan de noordzijde van de kerk staat er in de Waterstraat tegen de kerk een MIROM-glascontainer, een MIROM-kledijcontainer van het Vlaamse inzamelcentrum textiel en een elektriciteitscabine die tegen de kerk is aangebouwd.

Aan deze zijde staat er ook een – niet tegen de kerk aangebouwde – elektriciteitscabine en een openbare aansluitkast ter afname van elektriciteit bij evenementen. Ter hoogte van het voetpad staan vier kleinere op een betonnen sokkel geplaatste afgesloten elektriciteitskasten.

Mogelijkheden tot uitbreiding zijn niet aanwezig.

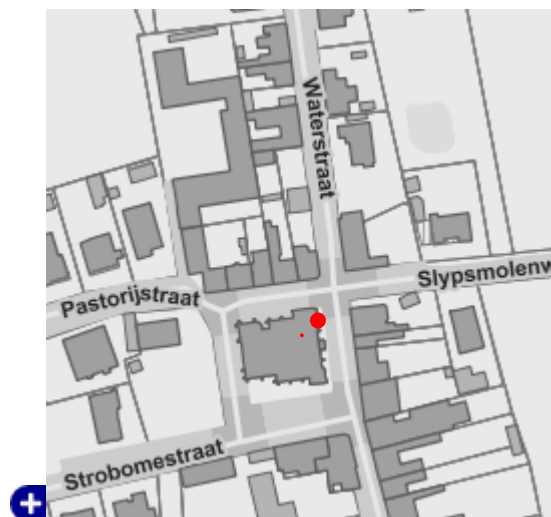
SITUERING IN DE RUILMTELIJKE OMGEVING

PAROCHIEKERK SINT-THERESIA

inventaris bouwkundig erfgoed / bouwkundig relict

ID: 24238

URI: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/24238>

BESCHRIJVING VAN HET ACTUEEL GEBRUIK EN DE ACTUELE FUNCTIE

De kerk wordt op heden gebruikt voor erediensten. Er is een misviering in het weekend op zaterdag en er zijn schoolvieringen, begrafenis-, huwelijks- en doopvieringen, alsook misviering t.g.v. patroonheiligen van plaatselijke verenigingen.

De kerk is dagelijks open vanaf 08.00 tot 19.00 uur.

De kerk wordt veel bezocht ivm devoties en bezinning.

De winterkapel wordt heden niet meer gebruikt voor religieuze diensten. Momenteel is het een bergingsruimte.

VISIE OP HET TOEKOMSTIG GEBRUIK EN DE TOEKOMSTIGE FUNCTIE

Het is een realiteit dat ook de Sint-Theresiakerk van Slypskapelle minder gebruikt wordt voor erediensten én het aantal kerkdiensten zal in de toekomst (hoogst)waarschijnlijk nog afnemen. Dat de drie kerken in onze gemeente een volwaardige kerkelijke invulling zullen blijven behouden is een utopie.

Hierdoor ontstaat er (extra) plaats voor de lokale identiteit waarbij een andere gedeeltelijke andere invulling geven is dus een realistische gedachte.

Met dit inzicht zal de Sint-Theresiakerk blijvend fungeren als een hart voor het dorp en als een hart tot het ontmoeten van mensen onder elkaar. De bijliggende pastorijtuin – die als openbare ontmoetingsplaats een nieuwe implementatie kreeg – ondersteunt ten volle deze verbindende functie.

De kerk zal verder gebruikt worden voor de eredienst maar er zal naar de toekomst toe ruimte worden aangeboden voor medegebruik in het kader van maatschappelijke en culturele activiteiten.

De permanente tentoonstelling met beelden van religieus porselein en religieus art deco (eigendom zijn van de Ludo Hameeuw uit Moorslede) verdwijnt tegen ten laatste eind 2025 uit de kerk.

Een gedeeltelijke transformatie naar een 'buurtontmoetingsplaats' is zeker één van de mogelijkheden en misschien zelfs een significant gegeven geworden.

Een kerk blijft een kerk waardoor de mogelijkheden tot nieuwe invulling beperkt zijn.

Het is niet de betrachting om de kerk een herbestemming te geven of om te vormen tot een evenementenruimte.

Maar – naast het plaats bieden voor tentoonstellingen en concerten, zoals dit heden reeds het geval is – zijn er zeker nog andere bijkomende mogelijkheden. Een gedeeld gebruik is wenselijk waarbij religieuze activiteiten gecombineerd worden met andere activiteiten. Hierbij kan of moet ook de vraag gesteld worden waar de buurt / de dorpsgemeenschap nood aan heeft.

Zo kan de kerk van Slypskapelle ruimte bieden voor en als laagdrempelige polyvalente ontmoetingsplaats met invulling voor:

- lezingen;
- lessenreeksen;
- vergaderingen;
- repetities;
- studeren;
- burenpunt;
- theateervoorstellingen;
- filmvoorstellingen;
- vaste of occasionele schoolgebonden activiteiten / bewegingsruimte voor de kleuters;
- afdeling muziekacademie;
- recreatieve vrije tijdsontmoetingsplaats (bv. lokale breiclub, e.a.)
- samenwerking met lokaal dienstencentrum Moorslede (dienstverlening-, informatie-, vormings- en ontspanningsmomenten,...)
- bpost-contactpunt;
- cashpoint voor afhalen en storten geld;
- babyborrels;
- ...

De Sint-Theresiakerk van Slyps blijft een kerk, met of zonder religieuze activiteiten.

Stemmen en meningen – die niet dezelfde zijn – kunnen zich in de ruimte die de kerk biedt naast elkaar manifesteren en kunnen met elkaar spreken zonder te vervallen in een kakofonie of luid geschreeuw. Uitgesproken meningen kunnen elkaar aanvullen. Binnen dit gegeven/aanbod kom je los van je eigen wereld en bekijk je wat rondom je leeft vanuit diverse standpunten, waardoor nieuwe ideeën circuleren en je nieuwe verbindingvormen legt.

Een beeld kan je anders doen kijken en een geluid kan je anders doen luisteren. Beide verruimen je blik op het samen leven, doorprikken verdeeldheid en hokjes denken.

Er kunnen verschillende (afhankelijk van wat financieel en infrastructureel haalbaar zal zijn) scenario's uitgewerkt worden om dit in de toekomst te realiseren.

Zo ligt er bijvoorbeeld in de huidige winterkapel ligt een mooie oppotunititeit weggelegd om ruimte te bieden voor een nieuwe cateringinvulling d.m.v. een kleine keuken en bar. Tegenover de winterkapel is er ruimte voor het plaatsen van enkele toiletten terwijl de berging tegenover de verwarmingsketel dienst kan doen als opbergruimte voor bv. het poetsmateriaal.

De aanwezigheid van de dubbele deur – die een doorgangmogelijkheid biedt naar het Dorpsplein zonder dat je je moet in de kerk begeven – is zeker een meerwaarde bij het openstellen van de kerk als intermenselijke sociaal-culturele ontmoetingsruimte. Tevens is de tegenover de kerk liggende tuin van de vroegere pastorie – die voor het publiek werd opengesteld – een extraatje binnen deze openstelling.

Met deze kansen kunnen de nieuwe ontstane polyvalente ruimten te huur aangeboden worden.

Om dit alles mogelijk te maken wil de kerkfabriek samen met het gemeentebestuur kijken naar wat zij (als eigenaar van het gebouw) mogelijk zien (zowel financieel als infrastructureel) om op termijn te realiseren.

Mits enkele kleine creatieve technische ingrepen kan de huidige infrastructuur van het kerkgebouw de nodige return gegeven worden i.f.v. de noden van de nieuwe invulling.

Dit zijn in de kerkrimte zelf:

- voorzien van verplaatsbare wanden voor het opsplitsen van de ruimte en/of het achter stapelen van stoelen én waarbij de verplaatsbare wanden kunnen dienst doen als tentoonstellingspanelen;
- aanpassen elektriciteit i.f.v. verlichting m.b.v. spots en geluidsinstallatie;
- voorzien van een degelijke geluidsinstallatie,
- binnenruimte akoestisch performant maken;
- ...

Dit zijn in de winterkapel en aanpalende doorgang:

- voorzien van keukenblok;
- voorzien van barruimte met mobiele bar;
- voorzien van enkele toiletten;
- ...

KERKENBELEIDSPLAN SINT-MARTINUS MOORSLEDE

SINT-MARTINUSKERK te MOORSLEDE

DN 1517 Kerkstraat , 8890 Moorslede

Identificatie

Sint-Martinus

Kerkstraat, 8890 Moorslede

Eigendom gemeente Moorslede

De kerk is niet als monument beschermd

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

1. Beschrijving

a. cultuurhistorische waarde

Parochiekerk St.-Martinus

Georiënteerd bedehuis.

Ten N. en Z., omringend plantsoen met leilinden.

- De parochie situeert zich in vier bisdommen. Zo hoorde Sint-Martinus bij Doornik van de zevende eeuw tot 1559, bij Leper van 1559 tot 1801, bij Gent van 1801 tot 1834 en bij Brugge vanaf 1834.
- 1625: bedevaart van de heer van Moorslede naar Loretto, aanleiding tot oprichting broederschap van O.-L.-Vrouw van Loretto.
- Vooroorlogs uitzicht: overwegend laatgotische hallenkerk met W.-toren van ca. 1560; verlengd koor in neogotische stijl van 1852.
- Opruiming van het kerkhof vanaf 1806, definitief in 1850.
- Op 27 juli 1917 valt de ondermijnde toren op het schip en herleidt de kerk tot puin.
- In 1922 tot 1924, heropbouw naar plannen van A. De Pauw (Brugge) en R. Cauwe (Brugge), (fig. 87) op dezelfde plaats en met dezelfde oriëntering. Nagenoeg identieke reconstructie, echter verbreding van het middenschip, gekenmerkt door een streven naar stijlzuiverheid cf. benadrukking maaswerk van de transeptvensters en toevoeging dakruiter op de kruising. Vooroorlogse metselaarstekens opnieuw aangebracht.
  - De plattegrond ontvouwt: een voorgeplaatste vierkante W.-toren; met zeszijdig traptorentje in de Z.W.-hoek; een driebeukig schip met brede middenbeuk en smallere zijbeuken van zes trav., uitspringende portalen; N.-doopkapel; recht afgesloten transept met armen van één trav.; hoofdkoor van twee rechte trav. met driezijdige sluiting; zijkoren van één trav. met rechte sluiting; N.-berging; Z.-sacristie en winterkapel.
  - Gele baksteenbouw; met hergebruik van ijzerzandsteen voor de sokkel. Gebruik van rode baksteen voor metselaarstekens in de puntgevels van zijbeuken en transept. Leien zadeldaken; houten dakruiter onder dito spits ter hoogte van de kruising.
  - W.-toren onder ingesnoerd tentdak. Vier geledingen gemarkeerd door kordons. Haaks op elkaar gestelde hoeksteunberen met versnijdingen, uitlopend op wimbergen; natuurstenen negblokken. Tudorboogportaal in geprofileerde arduinen omlijsting; druiplijst afgezet met hogels en centrale kruisbloem. Erboven, spitsbogige vierlicht in natuurstenen omlijsting op afzaat. Derde geleding gemarkeerd door blind spitsboogvenster met maaswerk. Twee aan twee gekoppelde spitsbogige galmgaten.
  - Trav. van schip en koor geritmeerd door versneden steunberen en spitsbogige drielichten in een geprofileerde bakstenen omlijsting op afzaat. Transeptpuntgevels: gekoppelde drielichten in spitsboogomlijsting met oculus bovenaan - visblaastracering -.
  - Aanhorigheden getypeerd door arduinen kruiskozijsen; veelzijdig sacristietorentje.
  - Interieur. Hoge vierzijdige ruimte onder de toren, met oplopend baksteenmetselwerk en kruisribgewelf voorzien van mangat. Bepleisterde en witgeschilderde hallenkerk. Spitsbogige scheibogen van gele baksteen op arduinen zuilen met achtszijdige sokkel en koolbladkapiteel. Schip en transeptarmen overkluisd met houten spitstongewelven; ijzeren trekstangen. Kruising voorzien van achtdelige houten kruisgewelven (249). Er zijn drie brandvensters in het koor.

In de **linker dwarsbeuk** devotieruimte voor Pater Constant Lievens met arduinen sarcofaag bevattende in een mahoniehouten kistje het gebeente van de rechterhand van Pater Lievens, een authentiek briljetje van Pater Lievens en een zilveren reliekhouders bevattende een stukje stof van de soutane van Pater Lievens. Ook in de **linkerzijbeuk** werd het Lievensmuseum overgebracht.

In de **rechterdwersbeuk** is sinds november 2016 een Memoriaal Pater Lievens ingericht vrij toegankelijk tijdens de openingsuren van de kerk. Het Memoriaal brengt het verhaal van Constant Lievens: van zijn jeugd in Moorslede tot zijn nalatenschap en invloed tot op vandaag in het hedendaagse Indië. Bezoekers kunnen via hedendaagse multimediale toepassingen, zoals een aanraakscherm met foto's en filmfragmenten en een koptelefoon met audiofragmenten zelf hun parcours bepalen. Bedoeling is om jong en oud te boeien en te laten inspireren door één van de grootste Vlaamse missionarissen, Constant Lievens. Het Memoriaal is tot stand gekomen in samenwerking met de gemeente en de provincie.

in de linkerzijbeuk werd het Lievensmuseum overgebracht.

- Meubilair.
  - Twee schilderijen van Nikolaas Vandevelde (1649-1735) met afbeelding van de schenker pastoor Beaugrand.
  - N.-koor: zwart XVII-beeld O.-L.-Vrouw van Loreto, Mechels houtsnijwerk.
  - XVIII-preekstoel in rococostijl door Petrus Van Reable (Kortrijk); klankbord van 1924. Preekstoel, de huidige preekstoel dateert uit de 18de eeuw en werd gemaakt door de Kortrijkse beeldhouwer Petrus Van Reable, de kuip en de trap zijn in echte rococo en op de kuip ziet men de vier grote kerkvaders, nl Ambrosius, Augustinus, Gregorius de Grote en Hiëronymus.
  - Orgel , aangekocht aan Anneessens, van Menen, ingewijd in 1925.
  - Beeld O.L.Vrouw van Loreto, de zwarte madonna van Moorslede, volgens de overlevering bracht de heer van Moorslede een zwart mariabeeld mee uit Loreto. Restauratiewerken aan dit beeld werden uitgevoerd in 2024.
  - Voorts **neogotisch meubilair**; o.m.
    - koorgestoelte van 1858 n.o.v. baron J.-B. de Bethune.
    - Doksaal met orgel, 1890, E. Kerkhoff, na W.O. I uit "Concerts Artistiques" te Brussel overgebracht.
    - In het koor glasramen met afbeelding van heiligen, n.o.v. P. Carbonez van 1907.
    - Communiebank, dateert voor het grootste gedeelte uit de 18de eeuw.
    - Biechtstoelen, Koorgestoelte, neogotisch, eik, XIX eeuw. De tekening van 1858 is van baron Jean-Baptiste Bethune en het werd ontworpen door Van Robays.
  - **Schilderijen:**
    - De marteldood van de heilige Barbara, door Ferdinand Callebert van Roeselare, 1866.
    - De boodschap van de aartsengel Gabriël aan Maria, door Philip De Witte van Kortrijk, XIX eeuw.
    - De verrijzenis van Christus, Vlaamse School, XVII eeuw.
    - De bewening, Vlaamse School, copie naar Antoon van Dyck, XVII eeuw.
    - Maria Moeder van Smarten, Bezoeking van Maria aan haar nicht Elisabeth, door een leerling van Louis de Deijster, XVIII eeuw, aangekocht van de Sint-Martinuskerk te Aarsele in 1931.
    - Wonderen van de H. Martinus en pastoor Beaugrand door Niklaas van de Velde van Ieper, ca. 1682.
    - Het schilderij van Sint Blasius werd vervaardigd door de Ieperling Nikolaas Vandevelde rond het jaar 1685 in opdracht van pastoor Corneel Beaugrand.
    - Tenhemelopneming van Maria, pastoor Beaugrand en de schenker ca 1716.
    - Portretbuste van Pastoor Verhelst, gestorven in 1838 (pastoor geworden in 1820).
    - Jezus verschijnt aan Sint-Thomas, kopie van de School van Rubens.
    - De Kruisweg, 1-14 staties, geschilderd door Ferdinand Callebert ca. 1863, 6 na de verwoesting in 1917 door Cornil Leegenhoek van Brugge.

- De parochie vierde op december 1988 de herdenking van 800 jaar parochie.
- Tijdens de jaren 2006-2009 werden restauratiewerken (toren, dak, ramen, gevels, zinkwerk en bliksemafleiding) uitgevoerd aan de kerk.
- Grafsteen pastoor Maddens: vroeger werden de voornaamste parochianen in de kerk begraven. Na de eerste wereldoorlog is nog één grafsteen bewaard gebleven, die van pastoor Karel-Ignaas Maddens, overleden in 1793. Men kan die gedenksteen zien aan de buitenmuur van het hoogkoor. Deze grafsteen werd gerenoveerd tijdens de herstellingswerken aan de kerk 2006-2009.
- Tussen 2008 en 2009 werd de verwarmingsinstallatie volledig vernieuwd
- 2010-2011: verbeterings- en aanpassingswerken aan de elektriciteit
- 2013-2014 : herstellings- en verfraaiingswerken aan het interieur van de kerk (vloerbekleding, altaarpodium en schilderwerken)
- 2016: de kerk is volledig gerenoveerd.
- 2018- 2025
  - het centrum van de gemeente en de kerkomgeving werden volledig door de gemeente vernieuwd
  - een mooie moderne verlichting werd aangebracht aan de gevels van de kerk.
  - Het ruitersandbeeld van Pater Constant Lievens op de marktplaats werd hersteld.
  - Een plein met fontein werd aangelegd en zo vormt de kerk en het ruitersandbeeld een geheel met het vernieuwd centrum.

Bronnen

- Archief A.M.L.-Brussel, plannenfonds K.C.M.L., provincie West-Vlaanderen, Moorslede, parochiekerk Moorslede.
- A.R., D.V.G., 11690.
- MUYLAERT F. (o.l.v.), Kerken in West-Vlaanderen, 1. Parochiekerken, decanaten Izegem, Lichtervelde, Roeselare, Staden, Tielt, Torhout, s.d; Moorslede Sint-Martinus, p. 88-90.
- HOORNAERT G., Metseltekens in en rond het Roeselaarse. 4. De kerk van Moorslede, in Rollarius, XXIV, 6, 1995, p. 192-194.
- Publicaties en bronnenoverzicht over de kerk in Gids voor Vlaanderen: Toeristische en culturele gids voor alle steden en dorpen in Vlaanderen, Tielt : Lannoo, boek 'Moorslede, het Lievensdorp van Houthaeve Robert uitgegeven in 1988.
- HOUTHAEVE R., De Sint-Martinuskerk van Moorslede, Roeselare, 1993.
- ROOSE-MEIER B., Fotorepertorium van het meubilair van de Belgische bedehuizen, Provincie West-Vlaanderen, Kanton Ieper I, Brussel, 1978, p. 21-23.
- ROOSE P., Persoonlijke notities.
- De Gunsch A., Metdepenninghen C., Tansens A. & Vanneste P. 1999: Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie West-Vlaanderen, Arrondissement Roeselare, Kanton Roeselare, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 17N1, Brussel - Turnhout.

b. architecturale mogelijkheden

Het gebouw is gemakkelijk toegankelijk, aan de zijkant waar er een niveauverschil is, werd er voorzien in een hellend vlak voor rolstoelgebruikers.

Er is een winterkapel voorzien en sanitair.

Recent werd volop ingezet op valorisatie tzt openstelling voor bezoekers en gebruik voor concerten.

c. bouwfysische toestand

De renovatie en herstellingswerken, zowel buiten als binnen zijn recent voltooid. Bijgevolg is het gebouw in zeer goede staat. Er wordt blijvend aandacht geschonken aan het onderhoud van de goten (jaarlijks onderhoudsbeurt) en er wordt aandacht besteed aan de opmerkingen uit het verslag van Monumentenwacht.

2. Situering in de ruimtelijke omgeving

De kerk ligt in het centrum van de gemeente op het Marktplein en is vlot bereikbaar. Er zijn ruim parkeerplaatsen voorzien en aan de kerk zelf is er een bushalte voorzien. In de nabijheid bevindt zich de pastorie en het dienstencentrum met een ontmoetingsruimte.

Locatie

Provincie	West-Vlaanderen
Gemeente	Moorslede
Deelgemeente	Moorslede
Straat	Kerkstraat
Locatie	Kerkstraat zonder nummer, Moorslede (West-Vlaanderen)
Status	<u>Bewaard</u>

Administratieve gegevens

Gebeurtenissen

- Adrescontrole Moorslede (adrescontroles: 09-01-2008 - 10-01-2008).
- Inventarisatie Moorslede (geografische inventarisatie: 01-01-1999 - 31-05-1999).
- Thematische inventarisatie 20ste-eeuwse kerken (geografische inventarisatie: 01-07-2008 - 31-12-2009).

Juridische gevolgen

Is vastgesteld als **bouwkundig erfgoed** Parochiekerk Sint-Martinus

Deze vaststelling is geldig sinds 05-10-2009. (Vaststellingsbesluit)

Beknopte karakterisering

Typologie	<u>parochiekerken</u>
Stijl	<u>neogotiek</u>
Datering	<u>interbellum</u>

Betrokken personen

- Cauwe, René (Ontwerper)
- De Pauw, Alfons (Ontwerper)

Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Parochiekerk Sint-Martinus, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/24161> (geraadpleegd op 6 maart 2017).

3. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

De kerk wordt op heden gebruikt voor de eredienst, op enkele wekdagen is er een mis en één weekend-mis op zondag, schoolvieringen, begrafenis-, huwelijks- en doopvieringen. Er is minstens een concert per jaar in de kerk. De kerk is dagelijks open van 7u30 tot 17.00 uur. De kerk wordt veel bezocht i.v.m. devoties en bezinningen. Sedert de oprichting van de Devotieruimte Pater Constant Lievens (linker kruisbeuk), het Lievensmuseum (linker zijbeuk) en het Memoriaal Pater Lievens (rechter kruisbeuk) wordt de kerk meer bezocht individueel en door groepen.

4. Visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

De kerk zal verder gebruikt worden voor de eredienst en er zal ruime aandacht zijn voor medegebruik in het kader van culturele activiteiten, zoals concerten en tentoonstellingen.

Tevens worden er recepties aangeboden achteraan in de kerk ter gelegenheid van bijzondere vieringen of andere evenementen.

Naast de basiliek van Dadizele wordt de St Martinuskerk van Moorslede gekozen als hoofdkerk binnen de pastorale eenheid Dadizele-Moorslede-Slypskapelle.

Bijlage : beschrijving St Martinuskerk Moorslede

Sint-Martinuskerk

Wederopbouw in 1922/24 van de imposante laatgotische driebeukige hallenkerk waarvan de westtoren terugging tot ca. 1560. De kerk was in 1852 merkbaar uitgebreid met dwarsbeuken en verlenging van het koor met bewaring van de laatgotische stijl. Het is de enige reconstructie van een vooroorlogs gebouw nadat Moorslede tijdens WOI volledig werd verwoest.

Opgetrokken in gele baksteen op een sokkel van ijzerzandsteen.

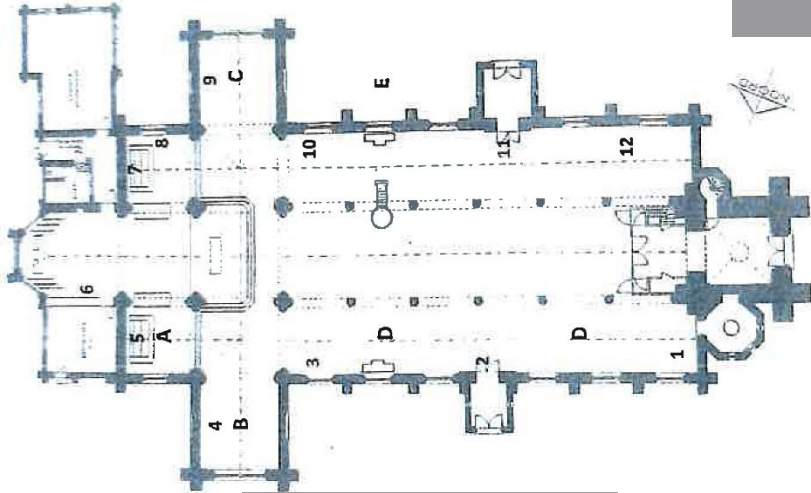
Metselaarstekens in rode baksteen op de puntgevels en toren.

Twee wapenschilden hoog op de toren, het ene van de familie De Croix, het andere een combinatieschild De Croix en de Heren van Moorslede. Vierkante aanzet van de toren met een achthoekige torenspits.

Asymmetrische plaatsing van ramen in de noord- en zuidgevel. Boven de zijportalen en de ingang van de bergplaats en sacristie de beelden van de patroonheiligen: Martinus, Blasius, Donatus en Rochus. Buiten aan de zuidkant een beeld van O.-L.-Vrouw, het enige reliëf dat WOI heeft overleefd (E).

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

hoofdfaitaar (1924)

rocooco 18de eeuw

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Communiebank (18de eeuw). Koorgestoelte in neogotiek naar ontwerp van Jean-Baptiste Bethune. Fraaie preekstoel in rococo uit de 18de eeuw met afbeeldingen van de vier kerkvaders: Ambrosius, Augustinus, Gregorius de Grote en Hiëronymus. Op de hoeken de symbolen van de vier evangelisten.

Brandglas in het koor met de patroonheiligen.

Uitgave: PE Onze-Lieve-Vrouw **Dadzele** Moorslede Slypskapelle. © Heemkring Moorslede.

(B) De Zwarte Madonna

In 1624 ging de heer van Moorslede en echtgenote op bedevaart naar Loreto in Italië. Nog tijdens hun reis bekwamen zij in 1625 van paus Urbanus VIII de toelating tot het oprichten van een **Broederschap van O.-L.-Vrouw van Loreto**.

De eerste ingeschrevene in het genootschap was aartschertogin Isabella.

Schilderijen

- 1 Bezoek van Maria aan haar nicht Elisabeth (18de eeuw)
- 2 De boodschap van de Engel aan Maria Lodewijk De Deijster (1656-1711)
- 3 Piëta - olie op paneel School Van Dyck (17de eeuw)
- 4 De marteldood van de H. Barbara Ferdinand Callebert (1831-1908)
- 5 Tenhemelopneming van Maria Nikolaas Vandevelde (1649-1732)
Links: pastoor Beaugrand

- 6 Sint-Martinus Ludo Hammeuw
- 7 Wonderen van H. Blasius Nikolaas Vandevelde
Links: pastoor Cornellius Beaugrand met schild en spreuk: 'Beau et Grand'
- 9 De verrijzenis van Christus Jacob de Oudere (1601-1671)

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

8 "Kom tot mij die belast en belanden zijt" eervolle vermelding "Prijs van Rome" 1901.

Emiel Jacques (Moorslede 1874 – Petoskey, VS 1937)

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

10 Jezus verschijnt aan de apostel Thomas School van Rubens

11 Boodschap van de engel aan Maria Philip De Witte (Moorslede 1802 – Kortrijk 1876)

12

Maria, Moeder van Smarten Karel van Mander (1548 – 1606)

Kruisweg door Ferdinand Callebert

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

(B) Devotieruimte van de Dienaar Gods: CONSTANT LIEVENS

Constant Lievens (Moorslede, 10 april 1856 – Heverlee, 7 november 1893) was een Vlaamse Jezuïet-missionaris in India.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

Lievens zette zich niet alleen in voor de kerstening, maar ook voor de ontwikkeling, onderwijs en rechten van de verdrukte oerbevolking van Chatanagpur. Geveid door tuberculose, kwam hij nog naar België terug, maar overleed er, nauwelijks 37 jaar oud. In 1929 werd op de markt een ruitstandbeeld opgericht. In 2001 werd de procedure tot zaligverklaring ingezet. Op zondag 2 april 2006 werden de relikven van zijn rechterhand bijgezet in kerk.

(D) Liefensmuseum (C) Liefensmemoriaal

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

KERKENBELEIDSPLAN DADIZELE 2024

**We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.**

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

1. Identificatie

- Naam: Parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw Onbevlekt Ontvangen
- Ligging: Plaats Dadizele (deelgemeente Moorslede)
- Eigenaar: Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Onbevlekt Ontvangen
- Bescherming:
  - o Beschermd monument
  - o Datum besluit: 20 februari 1939
  - o Datum publicatie besluit: 31 maart 1939

2. Beschrijving

2.1. Cultuurhistorische waarde

- Beschermingsbesluit van 20 februari 1939 gepubliceerd 31 maart 1939
Zie bijlage 1 pagina 2 nr. 17
- Bouwkundig erfgoed
Zie bijlage 2: besluit van de administrateur-generaal houdende de vaststelling van de inventaris van het bouwkundig erfgoed
Zie bijlage 3: verslag monumentenwacht
- **Inboedel: zie bijlage 4**

Bedevaartskerk Onze-Lieve-Vrouw Onbevlekt Ontvangen

Plaats zonder nummer, Moorslede (West-Vlaanderen)

Basiliek van O.-L.-Vrouw Onbevlekt Ontvangen N.Z.-georiënteerde monumentale basiliek en belangrijke bedevaartkerk met koor, crypte, transept, vijfbeukig schip en W.-blok. Voor de streek uitzonderlijk neogotisch bedehuis cf. stijlkenmerken aansluitend bij de Engelse z.g. "Reformed Gothic".

ID: 24071

Typologie [basilieken](#), [bedevaartkerken](#), [omheiningmuren](#), [omwegangen](#)

Stijl [neogotiek](#)

Datering [tweede helft 19de eeuw](#), [interbellum](#), [na WO II](#)

Beschrijving

*Basiliek van O.-L.-Vrouw Onbevlekt Ontvangen

N.Z.-georiënteerde monumentale basiliek en belangrijke bedevaartkerk met koor, crypte, transept, vijfbeukig schip en W.-blok (fig. 130). Voor de streek uitzonderlijk neogotisch bedehuis cf. stijlkenmerken aansluitend bij de Engelse z.g. "Reformed Gothic". Gelegen middenin ommuurde tuin met omlopend gekasseid pad, lindebomen en ommegang met de wonderen van het O.-L.-Vrouwbeeld. De eerste bidplaats was vermoedelijk een houten kapel, die in XIII B vervangen werd door een kerk. Door de toenemende Mariaverering in XV werd Dadizele, waar de H.Maagd sinds lang vereerd werd, een populair bedevaartsoord. Ca. 1400 was de kerk vervallen en nam het aantal bedevaarders in die mate toe, dat de bouw van een

nieuwe kerk zich aandiende. De oprichting van het bedehuis startte in 1462 en nam de volledig XV B in beslag. De kerk werd door brand verwoest tijdens de godsdienstoorlogen in 1580. Nadat de rust was teruggekeerd, werd ze in XVII a heropgebouwd.

In 1849 ontstonden, in het kader van de polemiek rond de dogmaverklaring der Onbevleete Ontvangenis van Maria (1854), de eerste plannen om een nieuwe, grotere kerk ter ere van Onze-Lieve-Vrouw, te bouwen. Initiatiefnemer was de Brugse Bisschop Malou. In 1852 gaf hij de Engelse architect Thomas Harper King, die te Brugge verbleef, opdracht om de eerste schetsen te maken. Nadat de oude kerk in 1855 vervallen verklaard werd, kreeg de Engelse architect Eduard Welby Pugin de opdracht. De kerk werd gebouwd tussen 1860 en 1878 n.o.v. E.W. Pugin. De plannen van E.W. Pugin werden gedurende het werk meermaals gewijzigd o.l.v. de Kortrijkse architect P.N. Croquison. Na de dood van E.W. Pugin in 1875, namen de architecten J.B. de Bethune en A. Verhaegen de leiding. J.B. de Bethune nam de binnenafwerking voor zijn rekening, terwijl A. Verhaegen de glasramen ontwierp. Bouwgeschiedenis 1857: eerste steenlegging (cf. glasraam), al waren de definitieve plannen nog niet klaar. 1859: algemeen plan klaar. 1862: stilleggen van de werken voor ca. zeven maanden. Pugin weigerde verder te werken met P.N. Croquison, daar deze te veel wijzigingen zou doorgevoerd hebben aan de oorspronkelijke plannen. Bovendien was er een chronisch tekort aan financiële middelen 1875: dood E.W. Pugin. 1876: J.B. de Bethune en A. Verhaegen nemen de leiding. 1877: nieuw ontwerp voor de toren door A. Verhaegen, gezien de oorspronkelijk geplande toren te zwaar bevonden werd. 1882: toekenning van de rang Basilica Minor. Start binnendecoratie. 1886: verkoop van biechtstoel en andere "oude" meubels aan de parochie van Schuiferskapelle. 1889: ontwerp toren door A. Van Assche (Gent), nu opgevat als ijzeren constructie (fig. 131).

1892-1895: bouw van de kruisingstoren. 1914-1918: grote vernielingen aan o.m. de toren (fig. 118). 1921-1924: herstel en heropbouw van de kerk naar vooroorlogs uitzicht o.l.v. architect A. De Pauw (Brugge). 1925-1926: herstellen van het interieur en aanbrengen van nieuwe schilderijen door L. Bousserie. Plaatsen van glasramen in de zijbeuken door J. Dobbelaere (ontwerp reeds besteld in 1914), plaatsing door het atelier van Peene (opvolger van Dobbelaere). J. Cassier herstelt de ramen in het hoogkoor.

1930: ontwerpen van preek- en biechtstoel en koorgestoelte. Aanbrengen van het roosvenster in N.-transept. 1940-1945: oorlogsschade vooral aan de toren, het koor en de glasramen. 1958: plaatsen van een nieuw altaar en troon 1960: plaatsen van drie nieuwe biechtstoelen. 1968-1973: Grote herstellingswerken door architect P. Pauwels (Kortrijk) o.m. de gevel: vervangen van natuursteen.

1980: Binnenschilderwerken en restauratie van koorramen en koorgewelf. 1982: restauratiewerken aan de W.-bouw en N.-gevel en de restauratie van de koorramen, o.l.v. P.A. Pauwels (Kortrijk).

Neogotische kruisbasiliek in de lijn van de z.g. "Reformed Gothic" met monumentaal en zwaar W.-blok van één trav. en drie W.-portalen. Vijfbeukig schip van vier trav. met doopkapel ten N. Transept met gelijke armen van twee trav.; N. transeptarm met portaal. Vierkante kruisingstoren met octogonale spits. Verhoogd hoofdkoor van één rechte en twee halve trav. en vijfzijdige sluiting en vier zijkoren van één rechte en één halve trav. en driezijdige afsluiting; crypte. Z.-sacristie: toegang via Z. transeptarm (fig. 132).

Baksteenbouw met gebruik van zandsteen voor o.m. portalen, beeldnissen en muurbanden. Aanwending van blauwe hardsteen als vervangingsmateriaal voor de zandsteen. Leien bedaking.

W.-werk onder schilddak, gemarkeerd door versneden steunberen met beeldnissen (evangelisten), die centraal oplopen in polygonale torentjes met bakstenen spits en hogels, en in vierhoekige hoektorentjes met kruisbloem. Hoofdportaal: spitsboogdeur omlijst met archivoltten rustend op zuiltjes met bladkapiteel onder wimberg met hogels en kruisbloemen opgenomen in doorgetrokken geprofileerde spitsboogomlijsting van zevenlicht en roosvenster. Overkragende puntgeveltop met nis, waarin Madonna met kind.

Zijportalen: herhaling van het hoofdportaal maar eenvoudiger patroon. Middenbeuk, koor en transeptarmen onder zadeldaken; zijbeuken die aansluiten, onder schilddak. Per trav. gemarkeerd door steunberen, uitlopend in torenachtige pinakels met beeldnissen (apostelen) en stuttende luchtbogen; spitsboogvensters met verzorgd maaswerk. Vierkantige kruisingstoren met vier polygonale hoektorentjes met speklagen, bekroond door kruisbloem. Opengewerkte balustrade en gekoppelde galmgaten met deelzuiltjes. O.-gevel: hoofdkoor en zijkoren gemarkeerd door steunberen; waterspuwers. Tweelichtvensters met daaronder spitsboogwaterlijst. Eerste geleding hoofdkoor: vijf glasramen die de crypte verlichten. In zijkoren: tweeledige neogotische glasramen onder eenvoudige wimberg, geritmeerd door steunberen die uitlopen in de koorpartijen. W.-sacristie in aansluitende bouwtrant evenwel met evenveel oog voor detail cf. verzorgd maaswerk van de drielichten, betraling en dakbekroning.

Interieur (Pl. III). In oorsprong rijkelijk beschilderd naar neogotische traditie, doch waarvan slechts enkele elementen bewaard bleven cf. doopscène zijbeuk, kapitelen en sluitstenen. De schilderijen in het koor dateren van na W.O. I.

Schip en transept met drieledige opstand, geritmeerd door spitsbogige scheibogen op arduinen bundelpijlers met achzijdige sokkel en knoppenkapiteel; medaillons in de zwikken. Triforium met driepasarcade onder drielichtvensters; aan koorzijde vervangen door tribune. Bakstenen overwelling met kruisgewelven en natuurstenen ribben uitlopend op schalken; uitstralend in de koren. Wanden van de zijbeuken geritmeerd door drieledige muurzuiltjes. Hoofdkoor met tweeledige opstand. Halfronde crypte overkluisd met kruisribgewelven op eenvoudige zuiltjes; centraal altaar (396).

Mobilair. Hoogaltaar onder baldakijn, vervaardigd door L. Blancaert naar een ontwerp van J.B. de Bethune; Boom van Jesse. Eenvoudige preekstoel (1918) van de Meense kunstenaar G. Delafontaine.

Glasramen: In de loop der tijd zijn vele van de oorspronkelijke figuratieve glasramen van A. Verhaegen en later J. Casier verdwenen. Op iconografisch vlak verwijzen ze naar de plaatselijke geschiedenis, de kasteelheren en de Mariaverering. Na de ernstige beschadigingen van W.O. I werden de herstellingen uitgevoerd door J. Casier en J. Dobbelaere. Recent roosvenster (1993) in W. gevel van M. Verwaetermeulen.

Crypte met graftombe van Jan van Dadizele en twee grafstenen van respectievelijk I.F. de Croix en G. de Croix. Tevens de graflegging van Christus (laatste statie van de z.g. "Grote Ommegang"). Glasramen van 1946, n.o.v. A. Ladon, met als thema het lijden van Christus. Afdeling ROHM West-Vlaanderen, Cel Monumenten en Landschappen, Archief nr. 455. Archief A.M.L.-Brussel, plannenfonds K.C.M.L., provincie W.-Vlaanderen, Moorslede, Basiliiek van Dadizele.

DE MEYER J. (red.), *De Sint-Lucasscholen en de neogotiek. 1862-1914*, Leuven, 1988, p. 42-55.

DE SPLENTER S., *Beknopte geschiedenis van Dadizele en zijn wonderdadig beeld van O.L.Vrouw, Dadizele, 1951/52*, p. 81-96.

DESSEIN J., De geschiedenis van een dynamisch dorp en bedevaartsoord, Dadizele, 1996, p. 179-270.

MAECKELBERGHE W., Jan Baptist de Béthune, baron en architect en de basiliek van Dadizele, (Mandeldal,10, 1988, p. 89-91).

ROOSE-MEIER B., Fotorepertorium van het meubilair van de Belgische bedehuizen, Provincie West-Vlaanderen, Kanton Ieper, Brussel, 1976, 1977, 1978, 1979, p. 13-14.

SAMYN A., Glas-in-lood-vensters in de basiliek van Dadizele, (Dadingisila, nr. 6, 1997, p. 63-78).

Bron: De Gunsch A., Metdepenninghen C., Tansens A. & Vanneste P. 1999: *Inventaris van het cultuurbezit in België, Architectuur, Provincie West-Vlaanderen, Arrondissement Roeselare, Kanton Roeselare*, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 17N1, Brussel - Turnhout.

2.2. Architecturale mogelijkheden

- Grondplan zie [bijlage 5](#)
- De basiliek bestaat uit een middenbeuk en twee dubbele zijbeuken
- **Er is geen mogelijkheid om de basiliek op te splitsen.**
- De linker zijbeuk kan gemakkelijk gebruikt worden voor bijvoorbeeld tentoonstellingen, wat ook regelmatig gebeurt.
- Het sanitair in de omgeving van de sacristie is beperkt, **maar er is ruime sanitaire mogelijkheid beschikbaar in het aanpalend gebedspark, waarvan kerkgangers veelvuldig gebruik maken.**
- **Er is geen kans tot verdere uitbreiding van de basiliek: de openbare weg, het gebedspark en de ringgracht van het kasteel, en het aanpalend gemeentelijk domein Het Torreke beletten dit.**
- Verwarming en elektriciteit zijn in orde.
- Het gebouw is toegankelijk voor mensen met een beperking langs de zijingang
- Interieur zie punt 2.1.
  - o Hoogaltaar onder baldakijn
  - o Eenvoudige preekstoel
  - o Figuratieve glasramen
  - o Crypte met graftombe
  - o Schilderijen
  - o ...

2.3. Bouwfysische toestand

- De restauratiewerken aan de O.L.V. Basiliek is op vlak van de exterieure erfgoedwaarde al **volledig gerestaureerd, de vierde restauratiefase buiten is afgewerkt.**
- **Interieur zal in de nabije toekomst gerestaureerd worden, het vooronderzoek restauratie interieur (gefinancierd) is reeds gebeurd.**
- Ondertussen heeft de kerkfabriek goedkeuring gekregen voor het opstellen van een beheersplan ??
- **De verwarminginstallatie werd begin jaren '20 volledig vernieuwd.**
- **De verlichting werd grotendeels aangepast naar LED-verlichting, de volledige interieurrestauratie wordt afgewacht om alles op LED te plaatsen.**

3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Zie bijlage 6

- De basiliek is een dominant element in het dorpscentrum van Dadizele.
- In de onmiddellijke omgeving van de basiliek bevindt zich een lagere school en een pastorie en veel horecazaken.
- Naast en achter de basiliek is een groene long bestaande uit het gebedspark (rosarium) en een gemeentelijk park Het Torreke en Mariënstede.
- Mariënstede, het kasteel dat sinds 1985 woon-en werkplaats is voor mensen met een beperking, zorgt met hun winkel Chateau Superette (een winkel met eerlijke producten en producten door de bewoners vervaardigd) voor het ideale bindmiddel tussen de plaatselijke bevolking en de bewoners van het kasteel. Er is een grote wisselwerking tussen Mariënstede en de parochie: veel parochianen werken als vrijwilliger in Mariënstede, Mariënstede betreft de parochianen in tal van activiteiten (Filmavonden, cafetaria,...)
- Er is ruim parkeerruimte in de omgeving. In de onmiddellijke omgeving van de basiliek zijn een 30-tal parkeerplaatsen, rechtover de basiliek in de Moorsledeplaats (naast pastorie nr 4) is een kleine parking, op een 5-tal minuten loopafstand van de basiliek in de Beselarestraat (Kapelleveld) is een ruime parking. Er kan ook geparkeerd worden t.h.v. GC Den Ommeganck, (Ridder Janlaan) op 10 minuten wandelafstand.
- Er is een bushalte voor openbaar vervoer dichtbij de basiliek.
- De basiliek is de enige kerk in de deelgemeente Dadizele

4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

- Dadizele is een bedevaartsoord, de basiliek is iedere dag toegankelijk van 7u00 tot 19u00.
- Eredienst:
  - o Weekdagen: 1 eucharistieviering, 3 dagen per week (ma/di/do)
  - o Weekend: 4 eucharistievieringen: zaterdag om 16 u, zondag om 8 u, 11 u en 18 u
  - o Bijkomende eucharistievieringen vieringen in de maand mei en de noveen (van 8 tot 16 september) Dan zijn er vieringen de zaterdag om 16 u en de zondag om 8 u, 9u30, 11 u, 16 u en 18
  - o Doopselvieringen: +/- 80 per jaar
  - o Uitvaarten: +/- 26 per jaar
  - o Huwelijken: +/- 5 per jaar
  - o Bijkomende vieringen rond feestdagen en in de mei-maand en de noveen
  - o Zeer veel occasionele vieringen b.v. bij patroonsfeest van de basiliek
  - o schoolvieringen
- Socio-cultureel
  - o Optreden van koren: bvb. Oratorium van Jozef door samenzang drie verschillende koren en orkest.
  - o Kerstspel
  - o Passieconcert
  - o Gidsbeurten voor groepen - bezoek kerktoren o.l.v. gids (beperkte groep)
  - o Tentoonstellingen
  - o De basiliek is een open kerk (Lid van Open Kerken)

5. Visie op het toekomstig gebruik en de toekomstige functie

- Gezien de basiliek een bedevaartsoord en een devotieruimte met dagelijks gebruik voor de eredienst is zal dit zo blijven in de toekomst.
- Vanuit het bisdom werd beslist dat Dadizele een knooppuntkerk wordt; zodoende wordt in de toekomst een veelvuldig gebruik gegarandeerd.
- Wat reeds enkele jaren groeiende was wat betreft het socio-culturele kan vervolgd en zelfs nog uitgebreid worden.

200239

N° 0031

MINISTÈRE DE L'INSTRUCTION PUBLIQUE 33 MINISTERIE VAN OPENBAAR ONDERWIJS

Direction Générale
des Beaux-Arts, des Lettres
et des
Bibliothèques publiques.

SECTION

N°

LÉOPOLD III,

ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir,

Salut.

Vu la loi du 7 août 1931 sur la protection des Monuments et des Sites;

Vu les délibérations de la Députation Permanente du Conseil Provincial de la Flandre Occidentale en date des 12 juillet, 2, 16 août 1935, 3 janvier, 16 octobre 1936, 14 janvier, 26 février, 5, 12 mars, 22, 29 octobre, 19 novembre, 24, 31 décembre 1937, 7, 14 janvier, 4 février, 11, 25 mars, 1, 15, 29 avril, 15 mai, 3, 15, 17 juin 1938;

Vu l'avis de la Commission royale des Monuments et des Sites;

De l'avis conforme du Conseil des Ministres en date du

Sur la proposition de Notre Ministre de l'Instruction Publique;

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Article I. - Sont classés, en raison de leur valeur artistique, archéologique et historique, conformément à la loi du 7 août 1931, les monuments désignés ci-après, situés dans la province de la Flandre Occidentale:

- 1) la tour de l'église St. Martin, à Ardooie, propriété de la commune, cadastre, section A, n° 770 a;
- 2) la tour et le transept de l'église de l'Assomption, à Meetkerke, propriété de la commune, cadastre section B, n° 210 a;
- 3) la tour de l'église St. Pierre-aux-liens, à Oostkamp, propriété de la commune, cadastre section E., n° 747 c;
- 4) le moulin à vent "Het Kalf", à Knokke-sur-mer, propriété de l'Association sans but lucratif "Les Amis de la Commission royale des Monuments et des Sites", cadastre section C, n° 562;

Algemeen Bestuur
der Schoone Kunsten, Letteren
en
Openbare Bibliotheken.

SECTION

N°

LÉOPOLD III,

KONING DER BELGEN,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstigen,

Gef.

Gelet op de wet van 7 Augustus 1931 op het behoud der Monumenten en Landschappen;

Gelet op de besluiten dd. 12 Juli, 2, 16 Augustus 1935, 3 Januari, 16 October 1936, 14 Januari, 26 Februari, 5, 12 Maart, 22, 29 October, 19 November, 24, 31 December 1937, 7, 14 Januari, 4 Februari, 11, 25 Maart, 1, 15, 29 April, 13 Mei, 3, 13, 17 Juni 1938, van de Bestendige Deputatie van den Provincialen Raad van West-Vlaanderen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;
Op eensluidend advies van den Ministerraad dd.

Op de voordracht van Onzen Minister van Openbaar Onderwijs,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN:

Artikel I. - Worden gerangschikt, overeenkomstig de wet van 7 Augustus 1931, om reden van hun artistieke, oudheidkundige en historische waarde, de hiernavolgende monumenten in de provincie West-Vlaanderen gelegen:

- 1) de toren der St. Martinuskerk, te Ardooie, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk A, nr 770a;
- 2) de toren en de kruisbeuk der kerk van O.L. Vrouw-Hemelvaart, te Meetkerke, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster, wijk B., nr 210a;
- 3) de toren der kerk van St. Pieter-in-de-banden, te Oostkamp, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk H, nr 747 c;
- 4) de Kalfmolen, te Knokke-aan-de-Zee, eigendom van de Vereniging zonder winstoogmerken "De Vrienden van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen", bekend ten kadaster wijk C. nr 562;

- 5) les ruines de l'ancienne église, à Dudzeele, propriété de la commune, cadastre section D, n° 104;
- 5) de puinen der oude kerk, te Dudzeele, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk D, nr 104;
- 6) l'église S.S.Pierre et Paul, à Elverdinge, propriété de la commune, cadastre section B, n° 801;
- 6) de SS. Pieter- en Pauluskerk, te Elverdinge, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk B, nr 801;
- 7) l'église Notre-Dame, à Nieuport, propriété de la ville, cadastre section B, n° 666 b;
- 7) de O.L.Vrouwkerk, te Nieuwpoort, eigendom van de stad, bekend ten kadaster wijk B, nr 666 b;
- 8) l'église Notre-Dame, à Poperinge, propriété de la commune, cadastre section F, n° 930;
- 8) de O.L.Vrouwkerk, te Poperinge, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk F, nr 930;
- 9) l'église St. Michel, à Boezinge, propriété de la commune, cadastre section A., n° 701;
- 9) de St. Michielskerk, te Boezinge, eigendom van de gemeente, kadaster wijk A., nr 701;
- 10) l'église Ste Walburge, à Bruges, propriété de la ville, cadastre section A, n°s 657 et 658;
- 10) de Ste Walburgakerk, te Brugge, eigendom van de Stad, bekend ten kadaster wijk A, nr 657 en 658;
- 11) la chapelle et les bâtiments, formant le Béguinage à Bruges, propriété de la Commission d'Assistance Publique, à Bruges, cadastre section C, n°s 981b, 981e, 982a, 985a, 986a, 977, 976, 975a, 974a, 989a, 990a, 991a, 993a, 994a, 995, 996, 997a, 1044a(chapelle), 1045a, 1046, 1047a, 1048, 1034a, 1035a, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041a, 1042, 1043a;
- 11) de kapel en de gebouwen, die het Begijnhof te Brugge uitmaken, eigendom van de Commissie van Openbaren Onderstand, te Brugge, bekend ten kadaster wijk C, nrs 981b, 981e, 982a, 985a, 986a, 977, 976, 975a, 974a, 989a, 990a, 991a, 993a, 994a, 995, 996, 997a, 1044a (kapel), 1045a, 1046, 1047a, 1048, 1034a, 1035a, 1037, 1038, 1039, 1040, 1041a, 1042, 1043a;
- 12) les grandes Halles, à Courtrai, propriété de la ville, cadastre, section G, n°s 461 E et 461 f;
- 12) de groote Hallen, te Kortrijk, eigendom van de stad, bekend ten kadaster, wijk G, nrs 461 E en 461 f;
- 13) l'église St. Nicolas, à Rekkem, propriété de la commune, cadastre section A, n° 171 A;
- 13) de kerk van St. Nicolaas, te Rekkem, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk A, nr 171 A;
- 14) la tour, le choeur et les chapelles latérales de l'église St. Jean-Baptiste, à Anzegem, propriété de la commune, cadastre section E, n° 126a (08 a 50 ca);
- 14) de toren, de kerk en de zijkapellen van de kerk van St. Jan-Baptist, te Anzegem, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk E, nr 126a (08 a 50 ca);
- 15) les absides et les anciennes parties de l'église St. Denis, à Sint-Denijs, propriété de la commune, cadastre section C, n° 358 (06a 70 ca);
- 15) de absiden en de oude deelen van de St. Denijskerk, te St. Denijs, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk C, nr 358 (06 a 70 ca);
- 16) l'église Notre-Dame, à Waarmaarde, propriété de la commune, cadastre, section A, n° 776 (03 à 90 ca);
- 16) de kerk van O.L.Vrouw, te Waarmaarde, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk A, nr 776 (03 a 90 ca);
- 17) l'église Notre-Dame, à Dadizeele, propriété de la commune, cadastre section A, n° 808 t, article 38 t;
- 17) de kerk van O.L.Vrouw, te Dadizeele, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk A, nr 808 t, artikel 38 t;
- 18) la tour de l'ancienne église de Dottignies, propriété de la commune, cadastre section C, n° 37 a;
- 18) de toren van de oude kerk te Dottignies, eigendom van de gemeente, bekend ten kadaster wijk C, nr 37 a;
- 19) l'hôtel de ville de Courtrai, propriété de la ville, cadastre article 3599, section G, n° 21g (16a 85 ca);
- 19) het stadhuis te Kortrijk, eigendom van de stad, bekend ten kadaster artikel 3599, wijk G, nr 21 g, (16a 85ca)

Bijlage 2

Moorslede

ID	Beschrijving	Adres	Lambertcoördinaten
R 24142	Boerenarbeiderswoningen en Onze-Lieve-Vrouw-van-Fatimakapel	Oude Heirweg 6	(61504.21 176850.24,61504.21 176850.24)
R 24185	Onze-Lieve-Vrouw ter Hulpenkapel	Oude Heirweg zonder nummer	(61145.849 176081.722)
R 24188	Hoeve en kapel	Oude Molenweg 15	(59112.54 177983.9)
R 24189	Burgerhuis	Passendaalsestraat 65	(57764.86 176857.17)
R 24190	Ierenhuis naar ontwerp van O. Francotte	Pater Lievensstraat 15	(58251.57 176566.86)
R 215907	Duitse ondergrondse militaire post Peemhut	Peemhutsstraat 1	(57065.4282984 177120.767616)
R 24076	Herberg	Plaats 11	(60227.54 172022.81)
R 24077	Woon- en winkelhuis	Plaats 12-14	(60414.87 172002.03,60426.55 171991.22)
R 24078	Herberg	Plaats 13	(60234.07 172028.78)
R 24079	Burgerhuis in cottagestijl	Plaats 16	(60433.1 171999.36)
R 24080	Klooster zusters van Maria en school	Plaats 21, 29	(60298.07 172032.56,60287.98 172055.97)
R 24081	Winkelhuis	Plaats 23	(60308.6 172035.1)
R 24082	Huis De Splenter	Plaats 25-27	(60317.09 172035.16,60320.02 172040.75)
R 24083	Gemeentehuis van Dadizele	Plaats 28	(60486.6 172040.19)
R 24085	Eclectisch burgerhuis van de jaren 1920	Plaats 33	(60341.66 172062.03)
R 24087	Eclectisch landhuis	Plaats 41	(60411.49 172038.39)
R 24088	Winkel	Plaats 43	(60413.11 172056.63)
R 24089	Burgerhuis	Plaats 47	(60424.32 172060.98)
R 24090	Burgerhuis	Plaats 49	(60430.71 172050.7,60430.5 172070.45)
R 24074	Katholiek verenigingshuis Ons Huis	Plaats 5	(60214.26 171993.17)
R 24075	Winkelpand	Plaats 7	(60218.91 172003.45)
R 24071	Basiliek Onze-Lieve-Vrouw Onbevlekt Ontvangen	Plaats zonder nummer	(60322.812 171977.912)
R 24072	Kapelletjes Kleine en Grote Ommegang	Plaats zonder nummer	(60325.517 171997.821,60330.629 172008.614)
R 24192	Wederopbouwhoeve	Puitstraat 1	(58866.98 177037.87)
R 215906	Twee Duitse militaire posten Rheinoflager	Puitstraat 1A	(58888.2299097 177141.886479)
R 24193	Hoeve	Puitstraat 2	(59602.04 177587.75,58967.62 177104.65)
R 24194	Hoeve Dakravenhof	Ravestraat 3	(57574.97 173794.13)
R 24195	Wederopbouwhoeve	Ravestraat 8	(57851.18 173415.05)
R 24095	Dorpswoning	Remi-Dewittestraat 11	(60433.1 171956.65)
R 24096	Burgerhuis	Remi-Dewittestraat 13	(60443.66 171958.71)
R 24097	Eclectisch hoekhuis	Remi-Dewittestraat 15	(60453.54 171924.42)

Bijlage 3

